

PROGRAM DELA

ZA LETO 2026

Medobčinska splošna knjižnica Žalec

Blizu ljudem ...

Brez nje ne gre ...

Blizu ljudem ...

Brez nje ne gre ...

Blizu ljudem ...

UVOD

Pripravljanje vsebinskega in finančnega plana je vsako leto velik izziv. Knjižnice se nikoli ne zasidrajo v cono udobja, ker so potrebna nenehna prilagajanja, sledenja in proaktivna ravnanja. Vsako leto se zgodi ogromno sprememb. Nekatere nas še posebej presenetijo in nam narekujejo način razmišljanja in delovanja. Letos poleg kriznih stanj in cen knjig, ki so poletele v nebo, še velik tehnološki napredek, ki posega na področje umetne inteligence in razvija orodja, ki na videz, po našem mnenju res le na videz, zmanjšujejo potrebo po branju.

Knjižnice so že od nekdaj tihi nosilec sprememb. To vlogo imajo tudi danes, zato se načrtovanju posvečamo premišljeno, preudarno, z mislijo, da bi bile v največjo oporo vsem občankam in občanom. Knjižnice so namreč široko dostopni, vsem odprti javni prostori. So prostori okrog katerih raste, se krepi in razvija skupnost, s srečevanjem, druženjem, z izmenjavo znanja in skozi dialog. Zato so knjižnice graditeljice skupnosti prihodnosti, so nosilci t. im. pametnih skupnosti.

Knjižnice že dolgo niso več samo knjižnice. Danes sprejemajo mnoge nove funkcije in širijo svoje poslanstvo. Najbolj uspešno in celostno med vsemi kulturnimi institucijami povezujejo fizični in digitalni svet.

V skupnem smislu so knjižnice dinamične in prilagodljive institucije, ki nenehno razvijajo svoje storitve, da ustrezajo potrebam spreminjajoče se družbe.

Seveda pa je njihova temeljna naloga spodbujati, širiti in negovati bralno kulturo. Branje je namreč nevidna nit, ki povezuje ljudi prek časa in prostora. Vsaka stran je kot dotik, ki nas poveže z mislimi tistih, ki so pustili sledi besed na papirju. Je potovanje skozi besede, ki postanejo mostovi med posamezniki, ki morda niso nikoli prečkali istih poti, a se srečajo v čarobnem svetu knjig.

Branje je mnogo, mnogo več kot le prepoznavanje črk in besed. Je potovanje, ki se nikoli ne konča. Ko odložimo knjigo, smo kot popotnik, ki se vrne domov po dolgem potovanju, a ne enak kot je bil, ko je odhajal.

Branje je čarobni ključ, ki odpira vrata v drugačne svetove. In nenazadnje: branje spodbuja kritično mišljenje, ki je pogoj za uspešno delovanje demokratične družbe.

Medobčinska splošna knjižnica Žalec je lokalno središče, kjer se dogaja intelektualno vrenje. Je osrednji kulturni prostor z največjim časom odprtosti in številnimi prireditvami, ki so za obiskovalce prav vse brezplačne. Je hram učenosti, je palača znanja, je epicenter kulture, zato ima močan vpliv na kulturo prebivalcev.

ZAKONSKE PODLAGE

Strokovno delovanje, status in poslovanje Medobčinske splošne knjižnice Žalec temeljijo na določbah:

- Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Medobčinska splošna knjižnica Žalec (Uradni list RS, št. 11/08),
- Zakona o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 in 92/15) ter podzakonskih predpisov,
- Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, št. 29/03 in 162/22),
- Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (Uradni list RS, št. 28/23),
- Pravilnika o razvidu knjižnic (Uradni list RS, št. 105/03),
- Pravilnika o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic (Uradni list RS, št. 19/03),
- Zakona o uresničevanju javnega interesa na področju kulture (Uradni list RS, št. 77/07 – ZUJIK in UPB1, 56/08, 4/10, 20/11 in 111/13),
- Zakona o zavodih (Uradni list RS, št. 72/93 s spremembami in dopolnitvami) ...

Na poslovanje knjižnice vplivajo tudi drugi predpisi in zakoni:

- Zakon o javnem naročanju,
- Zakon o računovodstvu,
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah,
- Zakon o varstvu osebnih podatkov,
- Predpisi s področja varnosti in zdravja pri delu, Računovodski standardi,
- Kolektivna pogodba za javni sektor,
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti ...

Delovanje knjižnice urejajo interni akti:

- Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja Medobčinske splošne knjižnice Žalec,
- Pravilnik o obratovalnem in delovnem času javnega zavoda Medobčinska splošna knjižnica Žalec,
- Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest Javnega zavoda Medobčinska splošna knjižnica Žalec ter mnogi drugi.

Vsekakor pa želimo in poskušamo slediti Strokovnim priporočilom in standardom za splošne knjižnice za obdobje 2018–2028.

ORGANI KNJIŽNICE

Svet knjižnice sestavlja sedem članov, od tega so štirje člani predstavniki ustanovitelja (Vida Štingl in Katja Veligovšek sta predstavnici Občine Žalec, Mihael Frankovič in Andreja Goropevšek pa sta predstavnika občin Braslovče, Polzela, Prebold, Tabor in Vransko), Kulturniška zbornica Slovenije je imenovala Natalijo Starić Žikić, Valerija Jerman in Nataša Koren pa sta predstavnici zaposlenih. Valerija Jerman je predsednica sveta, Mihael Frankovič je njen namestnik. Svet knjižnice v tej sestavi je začel delovati 29. 6. 2023.

Pristojnosti sveta knjižnice so:

- nadzira zakonitost dela in poslovanja zavoda,
- spremlja, analizira in ocenjuje delovanje zavoda,
- predlaga ustanoviteljicam revizijo poslovanja, ki jo lahko opravi tudi notranji revizor,
- daje soglasje k strateškemu načrtu, programu dela, finančnemu načrtu, sistemizaciji delovnih mest, organizaciji dela, kadrovskemu načrtu, načrtu nabav in k zavodski kolektivni pogodbi ter nadzira njihovo izvajanje,
- daje soglasje k cenam javnih kulturnih dobrin,
- imenuje in razrešuje direktorja,
- sklepa pogodbo o zaposlitvi z direktorjem,
- opravlja druge naloge v skladu z aktom o ustanovitvi javnega zavoda.

Strokovni svet sestavljajo: Bojan Uranjek, predsednik, Lea Felicijan, Laura Jelen, Biserka Neuholt Hlastec, Alja Bratuša, Polonca Bajc Napret in Uroš Govek. V tej sestavi so bili člani potrjeni 29. 6. 2023.

Strokovni svet zlasti:

- spremlja in ocenjuje delovanje zavoda ter politiko njegovih ustanoviteljev,
- ugotavlja ustreznost strateškega načrta in programa dela glede na namen ustanovitve zavoda,
- obravnava vprašanja s področja strokovnega dela zavoda ter daje direktorju mnenja, predloge in pobude za reševanje teh vprašanj,
- daje predhodno mnenje svetu zavoda k imenovanju in razrešitvi direktorja zavoda,
- daje predhodno mnenje k zavodski kolektivni pogodbi,
- daje druge pobude in predloge v zvezi z delovanjem zavoda,
- druge zadeve, določene z aktom o ustanovitvi zavoda.

Jolanda Železnik sem postala direktorica 31. 12. 2006. Hkrati opravljam funkcijo poslovnega in programskega direktorja. Direktorica predstavljam in zastopam knjižnico neomejeno, organiziram in usklajujem poslovanje knjižnice, določam poslovno politiko in ukrepe za njeno izvajanje, sprejemam druge odločitve, pomembne za uresničevanje smotrov in ciljev knjižnice, ter strokovno vodim knjižnico. Mandat direktorice traja 5 let, četrti mandat sem začela 31. 12. 2021, torej se bo zaključil 31. 12. 2026.

USTANOVITELJSTVO

Ustanoviteljice Medobčinske splošne knjižnice so naslednje občine:

Občina Braslovče	12 %
Občina Polzela	13 %
Občina Prebold	12 %
Občina Tabor	4 %
Občina Vranksko	6 %
Občina Žalec	53 %.

Vsako leto z vsemi občinami sklenemo Pogodbo o zagotavljanju knjižnične dejavnosti za tekoče leto, vendar večinoma ne za zneske, ki jih načrtujemo in izražajo naše potrebe.

Finančna obveznost za skupne stroške se med ustanoviteljice razdeli premo sorazmerno s številom prebivalcev, stroške knjižnične dejavnosti, ki nastanejo neposredno na območju ustanoviteljice oz. občine, pa krije vsaka ustanoviteljica oz. občina sama, torej tudi stroške investicij in investicijskega vzdrževanja.

Medobčinska splošna knjižnica Žalec je vpisana v sodni register pri Okrožnem sodišču v Celju pod zaporedno številko 1/7500/00.

Sedež knjižnice: Aškerčeva 9a, 3310 Žalec

Matična številka: 1708520

Šifra dejavnosti: 92.511

Davčna številka: 41123506

ORGANIZIRANOST KNJIŽNIČNE MREŽE

Medobčinska splošna knjižnica Žalec ima v sestavi naslednje organizacijske enote:

Občinsko knjižnico Braslovče – Krajevna knjižnica I,
Občinsko knjižnico Polzela - Krajevna knjižnica I,
Občinsko knjižnico Prebold - Krajevna knjižnica I,
Občinsko knjižnico Tabor - Krajevna knjižnica II,
Občinsko knjižnico Vransko - Krajevna knjižnica I,
Občinsko knjižnico Žalec – Osrednja knjižnica

ter izposojevališča premičnih zbirk Griže, Petrovče, Ponikva in Šempeter.

V vseh enotah ponujamo obiskovalcem podobne storitve:

- izposojajo knjižničnega gradiva na dom in/ali v čitalnico,
- medknjižnično izposojajo,
- prireditve za otroke in odrasle,
- uporabo sistema Cobiss,
- uporabo svetovnega spleta,
- uporabo elektronskih podatkovnih baz in še mnoge druge.

V osrednji enoti imamo od 26. 9. 2006 vsem občinam ustanoviteljicam skupen domoznanski oddelek, v katerem je zbirka domoznanskega gradiva za vso Spodnjo Savinjsko dolino.

Vse enote so avtomatizirane in vidne v elektronskem katalogu Cobiss.

Zaposleni v organizacijskih enotah bodo:

intenzivno ugotavljali potrebe po gradivu, motivirali uporabnike za uporabo knjižnic, organizirali kulturne in izobraževalne prireditve za otroke in mladino, izposojali knjižnično gradivo, svetovali in pomagali pri izboru gradiva, vzgajali in izobraževali uporabnike za pravilno uporabo knjižnice.

Osrednja knjižnica v Žalcu bo skrbela za:

nabavo in obdelavo gradiva, pridobivanje in obdelovanje domoznanskega gradiva, strokovno svetovalno dejavnost za razvoj knjižnic, upravljanje in strokovno vodenje knjižnic, pripravo strokovnih informacij, medknjižnično izposojajo, spremljanje in uvajanje novosti v dejavnost knjižnic, vzdrževanje komunikacijske tehnologije in programske opreme ter dopolnilno izobraževanje kadra, katalogizacijo.

KADROVSKA STRUKTURA in KADROVSKI NAČRT

Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe, **ki določa minimalne pogoje**, narekuje, da bi morala imeti Medobčinska splošna knjižnica Žalec 21 zaposlenih, Standardi za splošne knjižnice pa predvidevajo 33 zaposlenih. Nas je 18. Glede na omenjeni pravilnik dosegamo 80,9 % zaposlenosti, glede na standarde pa 51,51 %.

Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe	Standardi za splošne knjižnice
21	33
90,5 %	57,6 %

Posnetek stanja – 1. januar 2026 (OK = občinska knjižnica):

Jolanda Železnik, direktorica,
Andreja Hutinski, višja knjižničarka,
Karmen Kreže, bibliotekarka VII/2,
Bojan Uranjek, informatik VII/1,
Laura Jelen, bibliotekarka VII/2 za polovični delovni čas v Žalcu in polovični v OK Braslovče,
Valerija Jerman, bibliotekarka VII/2 za polovični delovni čas v Žalcu in polovični v OK Vransko,
Katarina Pasarić, strokovna delavka V,
Lea Felicijan, bibliotekarka VII/2 za 25 ur na teden v OK Prebold in 15 ur v OK Braslovče,
Renata Novak, bibliotekarka VII/2,
Tina Uranko, bibliotekarka VII/1,
Tanja Pilih, knjižničarka,
Nataša Koren, bibliotekarka VII/2,
Tina Štrajher, bibliotekarka VII/1,
Barbara Novak, bibliotekarka VII/1,
Anja Štorek, knjižničarka,
Mojca Perc Hammout, bibliotekarka VII/1,
Andrej Perger, bibliotekar VII/1,
Ana Špička, bibliotekarka VII/1,
Tanja Trobiš, knjižničarka.

Od 19 zaposlenih ima stalno prebivališče v Občini Žalec 10 javnih uslužbencev, v Občini Prebold 1, v Občini Vransko 2, v Občini Celje 2, v Občini Polzela 1, v Občini Braslovče 1 in v Občini Hrastnik 1.

Kadrovsko načrtovanje za leto 2026

V letu 2026 smo 1. januarja zaposlili eno bibliotekarko VII/1 – polni delovni čas nedoločen čas. V letu 2027 načrtujemo zaposlitev še dveh strokovnih delavcev, kar je skladno z odločbo Ministrstva za kulturo, ki sporoča, da pravna oseba Medobčinska splošna knjižnica Žalec ne izpolnjuje pogojev za opravljanje knjižnične javne službe, ker ima premalo zaposlenih.

Pregled zasedenosti sistemiziranih delovnih mest

Zap. št.	Šifra delovnega mesta	Delovno mesto	Tarifni razred	Sistemizirano	Dejansko št. zap. 1.1. 2026
1		čistilka II	II	zunanj izvajalci	zunanj izvajalci
2		računovodja VII/1	VII/1	zunanj izvajalci	zunanj izvajalci
3	G025011	knjižničar	V	4	3
4	G026023	višji knjižničar	VI	1	1
5	G027004	bibliotekar	VII/1, VII/2	14	12
6	G095071	strokovni delavec V	V	1	1
7	G097028	informatik VII/1	VII/1	1	1
8	B017841	direktor	VII/2	1	1
				22	19

Sistemizirana in zasedena delovna mesta na dan 31. 12. 2025

Tudi v letu 2026 bomo sledili razpisanim strokovnim izpopolnjevanjem v obliki tečajev, seminarjev in delavnic, kajti le sprotno dopolnjevanje in nadgrajevanje knjižničarskega, informacijskega, splošnega in drugih znanj je porok za uspešno delo v osrednji kulturno-informacijski ustanovi. Potrebe uporabnikov po znanju, izobraževanju, informiranju, druženju in kulturi so vedno večje, kakovostno jih lahko zadovolji le izobražen in strokovno napreden ter usposobljen knjižničar. Izobraževanju bomo zato dajali absolutno prednost. Za ta namen bomo porabljali lastna sredstva, če nam jih ustanovitelji ne bodo zagotovili.

Udeležili se bomo strokovne ekskurzije v organizaciji DBC (predvidoma maja ali junija 2026) in še strokovne ekskurzije v lastni režiji (zaradi ekskurzije bodo morda enote zaprte), odšli bomo tudi na ogled knjižnic po Sloveniji (primeri dobrih praks), obiskovali bomo knjižne sejme doma in v tujini, se udeležili tečajev in delavnic, ki učijo komuniciranja, gradijo mostove med ljudmi ... Direktorica se bo udeležila tudi strokovnih ekskurzij, ki jih organizira Združenje splošnih knjižnic, prav tako izobraževanj oz. posvetovanj ZBDS ter drugih izobraževalnih oblik različnih vsebin. Načrtujemo redna napredovanj v nazive in/ali plačne razrede ter spremembe, skladne z novo plačno zakonodajo.

KNJIŽNIČNO GRADIVO — NAČRT NABAVE

Iz preglednice je razvidno, koliko smo skladno s standardi načrtovali in koliko bomo dobili za nakup knjižničnega gradiva po posameznih občinah (nakup 250 enot/1000 prebivalcev po 25 €)

Občina	Št. preb.	Načrtovani delež občin*	Pogodbeni zneski občin	Prispevek MK
Braslovče	5982	32153	15000	6985
Polzela	6446	34647	20000	7527
Prebold	5162	27746	20000	6027
Tabor	1852	9954	4500	2162
Vransko	2719	14615	13000	3175
Žalec	21515	115643	55000	25122
SKUPAJ	43676	234758	127500	50998

*250 izvodov na 1000 prebivalcev – poprečna cena 21,5 EUR

Podrobneje je načrt nakupa knjižničnega gradiva opredeljen v Dokumentu o nabavni politiki iz januarja 2011 in Načrtu nakupa knjižničnega gradiva za leto 2026, v katerem so zapisana merila nakupa oz. prirasta gradiva, merila za vrednotenje kakovosti in dostopnosti načrtovanega nakupa knjižničnega gradiva, aktualiziranje knjižnične zbirke, vsebinska merila, po katerih bo knjižnica oblikovala letni nakup gradiva, okvirna vsebinska merila, cilji, ki jih želi knjižnica doseči z načrtovanim nakupom in utemeljitev zastopanosti tematskih oz. predmetnih področij. Oba omenjena dokumenta sta objavljena na spletni strani knjižnice (www.zal.sik.si).

Pri nabavi knjižničnega gradiva bomo poskušali slediti merilu 50 % stroke in 50 % leposlovja. Za mladino in otroke bomo pokušali zagotavljati 30 % gradiva.

Poleg konvencionalnih gradiv bomo, upoštevajoč interese in želje uporabnikov, nabavljali tudi nekonvencionalna gradiva. Žal pa bomo morali upoštevati tudi prostorske pogoje. V Žalcu nimamo primerne prostora za hranjenje DVD-jev in CD-jev. Položaj je podoben skoraj v vseh enotah. Najbolj utesnjeno je, poleg Žalca, na Vranskem in v Petrovčah.

Tudi v letu 2026 bomo ponujali uporabo elektronskih podatkovnih baz v koordinaciji z Osrednjo knjižnico Celje.

V svojo zbirko bomo vključili tudi slovenske e-knjige in zvočne knjige. Načrtujemo 2000 EUR za nakup e-knjig v slovenskem jeziku, in 3000 EUR za nakup zvočnih knjig ter 10000 EUR za nakup serijskih publikacij. Za nakup domoznanskega gradiva načrtujemo max. 5000 EUR.

Sicer načrt nakupa knjižničnega gradiva predvideva 90 % tiskanih medijev (knjig, brošur, periodičnega gradiva) in 10 % neknjižnega gradiva.

Načrt nakupa neknjižnega gradiva zajema:

- glasbene posnetke, videograme, elektronske medije (zgoščenke, multimedija) in igrače za otroke (30 %),
- glasbene posnetke, igrane filme in izobraževalne DVD-je za odrasle (65 %),
- notno gradivo,
- elektronske podatkovne zbirke z možnostjo oddaljenega dostopa,

– domoznansko neknjižno gradivo: fotografije, razglednice, zemljevidi, drobni tisk (5 %).

Domoznansko neknjižno gradivo pridobivamo še z drugimi oblikami nabavne politike, predvsem z darovi.

Vsekakor bomo uporabnikom ponujali širok izbor knjižničnega gradiva, ki bo ustrezal njihovim potrebam po informacijah in željam po izobraževanju, kulturi, raziskovanju in znanstvenemu delu ter razvedrilu.

Osnovni namen letne nabave knjižničnega gradiva je:

- slediti merilom in strokovnim priporočilom,
- pridobiti kar največ novih naslovov, s čimer je zagotovljena raznolikost znanja, dvigovati kakovost knjižnične zbirke z nadomeščanjem izrabljenega gradiva z novimi izdajami ter z zamenjavo zastarelih vsebin z novimi, svežimi,
- zagotoviti ustrezno število izvodov gradiva glede na potrebe in pričakovanja uporabnikov,
- skrbno nabavljati gradivo, pomembno za naše okolje, za domoznanski oddelek,
- z nabavno politiko bomo aktivno podpirali vse projekte, usmerjene v promocijo branja in dvig bralne kulture.

Ves čas bomo iskali najugodnejše ponudnike, se pogajali za čim večje popuste, veseli pa bomo tudi aktualnih darov. Gradivo bomo kupovali pri različnih založbah oz. zastopnikih.

Skladno s pravili stroke bomo sproti odpisovali neaktualno, zastarelo in poškodovano gradivo ter gradivo, ki se ne izposoja že 5 let.

Za dopolnjevanje zbirke (vsebinsko in tehnično) je odgovorna Laura Jelen, ki komisijsko (najpogosteje z Valerijo Jerman in Tanjo Pilih) nabavlja gradivo skladno z razpoložljivimi sredstvi in v sodelovanju z direktorico, po posvetu z drugimi sodelavci, upoštevajoč pobude in interese uporabnikov, ob stalnem spremljanju nabavnih meril. Pri obdelavi gradiva pomagata Valerija Jerman in Tanja Pilih. Posebnost je nabava domoznanskega gradiva, ki ga nabavlja Karmen Kreže v sodelovanju z direktorico in drugimi (tudi eksternimi) strokovnjaki in poznavalci. Za evidenco nabave in stanja serijskih publikacij je zadolžena Laura Jelen. Vsi omenjeni presojujejo ponudbo skladno s prej omenjenima dokumentoma in s svojim strokovnim znanjem selekcionirajo oz. ugotavljajo ustreznost pobud in interesov uporabnikov.

UPORABNIKI

V letu 2026 načrtujemo ohranitev vpisa novih članov in ohranitev aktivnih članov glede na leto prej.

Prireditveno dejavnost enačimo z drugimi aktivnostmi v knjižnici.

Izposojni rok za knjižno gradivo je 21 dni, seveda pa bo mogoče izposojeno gradivo večkrat podaljšati, če nanj nihče ne bo čakal – tehnološki napredek omogoča različne tehnike in oblike podaljšav. Če bo treba, bomo rok izposoje tudi skrajšali – predvsem za gradivo, ki je na seznamih bralnih projektov.

Število izposojenih enot in število obiskov naj ne bi bilo manjše glede na predhodno leto.

Tudi v letu 2026 bomo uporabnike navajali in vzgajali za samostojno iskanje gradiva po knjižnici in po elektronskem katalogu. V povezavi z Osrednjo knjižnico Celje bomo organizirali tudi izobraževanja za zaposlene.

Posebno pozornost bomo namenili vzgajanju mladih za uporabo knjižnice. Želimo, da bi jim bila knjižnica prijazna, zato bomo organizirali razne prireditve, ki jih navajamo pod rubriko Spremljajoča dejavnost. Pri tem se bomo tudi v prihodnje povezovali z vrtci in šolami v lokalni skupnosti.

Kolikor bo mogoče in možno, bomo pozornost posvečali ljudem s posebnimi potrebami. Brali bomo oskrbovancem Doma upokojencev na Polzeli, Doma Nine Pokorn Grmovje in Našega doma na Vranskem (na leto okoli 14 branj v vsakem domu). Beremo tudi varovancem centra Muc Braslovče, VDC Saša in društva Sožitje Žalec. Upoštevali bomo tudi potrebe slabovidnih in slušno prizadetih v lokalni skupnosti.

Uporabnike bomo motivirali za uporabo knjižnice z načrtno promocijo knjižnice in knjižnične dejavnosti. Za ta namen bomo porabljali lastna sredstva in sredstva ustanoviteljev. Menimo, da je promocija knjižnice nujna, saj je včlanjenih nekaj manj kot 20 % prebivalcev te doline. Smiselno je in zagotovo tudi v interesu občin, da se proračunska sredstva za knjižnično dejavnost porazdelijo med čim več občanov.

ODPRTOST ORGANIZACIJSKIH ENOT

Spremembe časa odprtosti zaenkrat ne načrtujemo in ostaja, kot sledi:

KRAJEVNE KNJIŽNICE I in II – obstoječi čas odprtosti

Enota	Stik	Delovni čas	Poletni delovni čas
Občinska knjižnica Braslovče Braslovče 2a 3314 Braslovče	03 703 84 22 skbraslovce@zal.sik.si	ponedeljek od 8. do 14. ure torek od 12. do 19. ure sreda zaprto četrtek od 12. do 19. ure petek od 8. do 14. ure sobota od 8. do 12. ure	ponedeljek od 8. do 14. ure torek od 12. do 19. ure sreda zaprto četrtek od 12. do 19. ure petek od 8. do 14. ure sobota zaprto
Občinska knjižnica Polzela Grajski trg 1 3313 Polzela	03 703 32 04 skpolzela@zal.sik.si	ponedeljek od 12. do 19. ure torek zaprto sreda od 12. do 19. ure četrtek od 8. do 15. ure petek od 8. do 15. ure sobota od 8. do 12. ure	ponedeljek od 12. do 19. ure torek zaprto sreda od 12. do 19. ure četrtek od 8. do 15. ure petek od 8. do 15. ure sobota zaprto
Občinska knjižnica Prebold Na bazen 1 3312 Prebold	03 705 35 40 skprebold@zal.sik.si	ponedeljek zaprto torek od 14. do 19. ure sreda od 14. do 19. ure četrtek od 8. do 15. ure petek zaprto sobota od 8. do 12. ure	ponedeljek zaprto torek od 14. do 19. ure sreda od 14. do 19. ure četrtek od 8. do 15. ure petek zaprto sobota od 8. do 12. ure
Občinska knjižnica Tabor Tabor 18, 3304 Tabor	059 803 004 sktabor@zal.sik.si	torek od 12. do 18. ure sobota od 8. do 12. ure	torek od 12. do 18. ure sobota zaprto
Občinska knjižnica Vransko Vransko 134 3305 Vransko	03 703 12 80 skvransko@zal.sik.si	torek od 10. do 18. ure petek od 10. do 18. ure sobota od 8. do 12. ure	torek od 10. do 19. ure petek od 10. do 19. ure sobota zaprto
Občinska knjižnica Žalec Aškerčeva 9a 3310 Žalec	03 712 12 52 skzal@zal.sik.si	ponedeljek od 8. do 19. ure torek od 8. do 19. ure sreda od 8. do 19. ure četrtek od 8. do 19. ure petek od 8. do 19. ure sobota od 7. do 12. ure	ponedeljek od 8. do 19. ure torek od 8. do 19. ure sreda od 8. do 19. ure četrtek od 8. do 19. ure petek od 8. do 19. ure sobota zaprto

IZPOSOJEVALIŠČA PREMIČNIH ZBIRK– obstoječi čas odprtosti

Enota	Stik	Delovni čas	Poletni delovni čas
Migojnice 6 3302 Griže	059 936 602 grize@zal.sik.si	sreda od 15. do 19. ure	julij zaprto sreda od 15. do 19. ure
Petrovče 33 3301 Petrovče	041 526 407 petrovce@zal.sik.si	torek od 11. do 13. ure	julij in avgust zaprto
Ponikva pri Žalcu 18 3310 Žalec	03 777 85 23 ponikva@zal.sik.si	torek od 7. do 8. ure četrtek od 7. do 8. ure	julij, avgust zaprto
Šolska ulica 2 3311 Šempeter v Sav. dolini	03 703 20 62 sempeter@zal.sik.si	sreda od 17. do 19. ure	julij, avgust zaprto

Ob praznikih bodo vse organizacijske enote zaprte. Dan pred prazniki bodo knjižnice odprte najdlje do 18. ure. En dan bodo knjižnice zaprte, ko bomo knjižničarji imeli strokovno ekskurzijo in/ali promocijo zdravja na delovnem mestu.

DODATNA DEJAVNOST

Organizacijske enote bodo tudi v prihodnje izvajale prireditveno dejavnost – tiste, ki so dobile namenska sredstva, veliko bolj pestro in uspešno kot tiste, ki namenskih sredstev nimajo.

Načrtujemo prireditve, kot so bile – torej v fizični obliki.

Potopise, literarne večere, predstavitve knjig, pogovore z ustvarjalci in podobno bomo izvajali občasno, redno pravljичne ure in tematske razstave. Pravljичne ure bodo v vsaki enoti najmanj enkrat na mesec. Izvajali jih bodo zaposleni, lahko tudi zunanji izvajalci, glavni namen je pridobivanje mladih uporabnikov in vzgajanje z bralno kulturo. V Žalcu bodo pravljичne urice pod naslovom »Po pravljici diši« vsak zadnji torek v mesecu.

Redno bomo tudi organizirali tematske razstave ob vsakem pomembnejšem datumu: npr. mednarodni dan pismenosti, obletnice rojstev pisateljev, pesnikov in podobno.

Izvajali bomo projekt: Povej naprej, naša družina bere.

Vrsto prireditev in datume bomo s sodelavci dorekli sproti, to pa zaradi ponudbe sprotih aktualnih dogodkov in zaradi časovne uskladitve z Zavodom za kulturo, šport in turizem Žalec, Mladinskim centrom Žalec, Zavodom za kulturo, turizem in šport Vransko, ZIKŠT 3 jezera ter drugimi ponudniki in organizatorji podobnih kulturnih prireditev.

Ker želimo približati knjižnico čim širšemu krogu uporabnikov, bomo gostili tudi razna društva, skupine in posameznike, ki bodo s svojo predstavitvijo oz. predavanji popestrili našo prireditveno dejavnost, npr. s športnega, hortikulturnega, turističnega, zdravstvenega in drugih področij (Utrip domoznanstva). Skratka, s pestro in raznoliko dodatno dejavnostjo bomo pokušali pridobivati nove uporabnike, jih v knjižnici zadržati in poskrbeti, da bodo uporabniki imeli dostop do številnih novih znanj in spoznanj. Seveda bodo rdeča nit predstavitve knjig in avtorjev, torej BRANJE. Namen vseh dejavnosti je promocija knjižnice in zadovoljstvo različnih struktur uporabnikov.

V sodelovanju s šolami in vrtci bomo pripravljali predstavitvene ogledе knjižnic, ki bodo del bibliopedagoške vzgoje.

Organizirali bomo pravljični maraton, in sicer ob mednarodnem dnevu knjig za otroke, tj. 2. aprila.

Nadaljevali bomo projekt Savinjčani beremo, tj. bralni projekt za odrasle. 11. maja 2026 bomo pripravili zaključno prireditev za sezono 2025/26, 20. novembra 2026, ob dnevu slovenskih splošnih knjižnic, pa bomo že dvajsetič ponudili v branje novi seznam knjig.

Nadaljevali bomo projekt Mali Savinjčani beremo, ki smo ga začeli decembra 2013.

Tudi v naslednjih letih se bomo vključili v projekt Rastem s knjigo.

V sodelovanju z UPI Ljudsko univerzo Žalec bomo izvajali študijsko bralno druženje.

Tudi v letu 2026 se bomo raznim jubilejem poklonili s priložnostno prireditvijo, razstavo ... Zagotovo Neži Maurer in Srečku Kosovelu.

Spremljajoče dejavnosti ne moremo vnaprej natančno vsebinsko in časovno opredeliti – spremljamo tekoče aktualne ponudbe. Le tako lahko zagotavljamo aktualnost in s tem zanimivost. V osrednji knjižnici bomo imeli vsaj dve prireditvi vsak mesec (razen julija in avgusta), v dislociranih pa vsaj eno. Seveda smo pri njihovi pripravi skoraj popolnoma odvisni od sprejetih proračunov občin ustanoviteljic. Predlagamo načrt prireditev, kot je v prilogi.

Na različne načine bomo skrbeli za promocijo knjižnice in branja.

V letu 2026 mineva 20 let od odprtja domoznanskega oddelka, 10 let od odprtja sobe Neže Maurer na Polzeli, 15 let od odprtja gradu Komenda in 80 let neprekinjenega knjižničarstva na Polzeli. Vsem jubilejem se bomo poklonili z dogodki.

NAČRT INVESTICIJ in investicijskega vzdrževanja

Občinam ustanoviteljicam smo posredovali potrebe, kot je razvidno iz priloge. Skladno s podpisanimi pogodbami za izvajanje knjižnične dejavnosti v letu 2026 bomo nabavljali, kar smo načrtovali. Kot je razvidno iz priloge, nekatere občine zaenkrat niso nič namenile za investicije in investicijsko vzdrževanje, kar pomeni, da naši načrti ne bodo realizirani. Investicijam in investicijskemu vzdrževanju bomo dajali prednost po naši presoji, kaj je najbolj nujno.

Zelo nam je žal, ker mobilno omejenim ni omogočen dostop v nekatere knjižnice. Vse pogosteje se zaradi dostopnosti pritožujejo uporabniki Občinske knjižnice Polzela. Kljub temu zanje dobro poskrbimo. Nihče zaradi tega ni prikrajšan za dostop do zelenega gradiva in storitev.

Prostor izposojevališča v Petrovčah je še vedno povsem neprimeren. Prostor je slabo vzdrževan in čiščen. V souporabi je z več uporabniki in pozimi zelo slabo ogrevan. S čiščenjem in ogrevanjem imamo težave tudi v Grižah.

Knjižnica je središče kulturnega in informacijskega dogajanja v lokalnem okolju. Prispeva k večanju kakovosti življenja posameznika in skupnosti, krepi pripadnost lokalni skupnosti, povezuje različne življenjske sloge, krepi kulturno življenje, dviguje izobrazbeno raven in razvija pismenost, zato mora s svojo prostorsko in strokovno urejenostjo biti zgledna, da bo privabljala vedno več novih uporabnikov (in jih tudi uspešno zadržala). Nikakor pa ne smemo pozabiti, da je temelj kulturnega dogajanja v lokalnem okolju prav knjižnica in da bo v obdobju gospodarskih težav še bolj potrebna in pomembna. Ljudje smo socialna bitja, zato potrebujemo stik z ljudmi. Ta je lahko pogosto tudi rehabilitacija v stresnih okoliščinah.

LASTNA SREDSTVA

V letu 2026 načrtujemo lastna sredstev, kot je razvidno iz finančnega načrta. Večino bomo vložili v dejavnost in izobraževanje, nekaj pa bomo porabili za delovno uspešnost (iz nejavnih prihodkov), seveda skladno z obstoječo zakonodajo in finančnimi zmožnostmi. Nekaj tudi za nakup knjižničnega gradiva.

Članarine za mlade do 18. leta ne bo, prav tako bodo plačila članarine oproščeni brezposelni in ljudje z več kot 80-% invalidnostjo. Še vedno pa bomo bralcem dali možnost, da z utemeljeno vlogo zaprosijo za znižanje finančnih obveznosti (skladno s Pravilnikom o obravnavi vlog za znižanje zamudnine).

SKLEP

Knjižnice so preživele številne zgodovinske dogodke. Skozi zgodovino so obstale in ostale. Pa ne le to – postajajo vedno pomembnejše pri zadovoljevanju kulturnih in informacijskih potreb ter graditvi socialnih stikov. So prostor vseživljenjskega učenja, ki je z nekaterimi storitvami uporabnikom na voljo vse dni v tednu 24 ur na dan. Trudimo se, da bi bilo teh storitev čim več.

Knjižničarji poleg potrebnega znanja in izkušenj premoremo toliko srčnosti, prijaznosti in empatije, da naredimo naše knjižnice vedno bolj privlačne za vse vrste uporabnikov. Ne omejuje nas opis del in nalog, niti delovni čas.

Zavedamo se svoje odgovornosti do vseh, ki stopajo v stik z nami. Znamo priskrbeti knjigo, četudi je v danem trenutku nimamo, izmed poplave informacij znamo uporabniku ponuditi tisto, ki jo potrebuje.

Verjamemo v moč knjižnic. O tem nas prepričajo odzivi in zgodbe naših uporabnikov.

Knjige in knjižnice so ključni gradniki razvoja družbe, izobraževanja in kulture. Svet brez njih bi bil manj informiran, manj raznolik in manj sposoben premagovati intelektualne in družbene izzive.

Knjižnice so inovativna središča znanja, kreativnosti in dostopa do informacij v sodobnem digitalnem okolju. Poleg tradicionalne vloge shranjevanja knjig so se razvile v dinamične institucije, ki se prilagajajo sodobnim tehnologijam in potrebam uporabnikov.

Za konec še nekaj inovativnih vidikov, ki opisujejo, kaj knjižnice lahko predstavljajo danes:

- Virtualna resničnost in razširjena resničnost: Knjižnice uvajajo virtualno resničnost (VR) in razširjeno resničnost (AR) za ustvarjanje interaktivnih izkušenj, kjer lahko uporabniki potujejo v virtualne svetove ali razširjajo svoje resnično okolje z digitalnimi informacijami.
- Inovativni programi izobraževanja: Knjižnice izvajajo inovativne programe, ki združujejo tradicionalne oblike izobraževanja z digitalnimi tehnologijami, kot so spletne delavnice, tečaji programiranja, podjetniški posveti in druge oblike učenja.
- Sodelovanje s tehnološkimi podjetji: Knjižnice se povezujejo s tehnološkimi podjetji, da bi prinesle najnovejše tehnologije v svoje prostore, vključno s pametnimi napravami, senzorji, interaktivnimi zasloni in drugimi digitalnimi rešitvami.
- E-knjige in digitalne zbirke: Knjižnice omogočajo dostop do obsežnih e-knjig in digitalnih zbirk, ki so dostopne prek spleta. Uporabniki lahko dostopajo do gradiva na svojih napravah kjerkoli in kadarkoli.
- Opravljanje socialnih vlog: Knjižnice delujejo kot socialna središča, ki povezujejo skupnosti. Organizirajo dogodke, kot so knjižni klubi, predavanja, skupnostne umetniške projekte in druge dejavnosti, ki krepijo družbeno vez.

- Pametne knjižnice: Pametne knjižnice uvajajo napredno tehnologijo za avtomatizacijo procesov, kot so samopostrežni sistemi izposoje, sledenje inventarju z uporabo senzorjev in uporaba analitike za prilagajanje ponudbe glede na potrebe uporabnikov.

- Digitalni arhivi in ohranjanje vsebin: Knjižnice igrajo ključno vlogo pri digitalnem arhiviranju kulturne dediščine. Digitalizacija starih dokumentov, fotografij in drugih vsebin omogoča ohranjanje dediščine v digitalni obliki za prihodnje generacije.

- Odprtokodna sodelovanja: Knjižnice spodbujajo odprtokodna sodelovanja in delijo svoje vire z drugimi knjižnicami ter skupnostmi. To omogoča večjo dostopnost informacij in boljšo izmenjavo znanja.

Knjižnice niso le varuhi knjig, temveč so tudi aktivni igralci v digitalni dobi, ki spodbujajo inovacije, izobraževanje ter povezovanje ljudi v skupnostih.

Vloga knjižnic v sodobnem svetu se kaže tudi v naslednjem:

- Središča informacijske pismenosti: Knjižnice so postala ključna središča informacijske pismenosti, kjer ljudje pridobivajo veščine za kritično branje, ocenjevanje informacij, preverjanje verodostojnosti virov in obvladovanje digitalnih orodij.

- Zagotavljanje dostopa do redkih in posebnih zbirk: Knjižnice hranijo redke in posebne zbirke, ki vključujejo starodavne rokopise, redke knjige, umetniške zbirke in druge kulturne zaklade. Te zbirke predstavljajo dragocen vir za raziskovalce in ljubitelje umetnosti.

- Prostor za inovativne tehnologije in storitve: Knjižnice so prostori, kjer lahko uporabniki dostopajo do najnovejših tehnologij, kot so 3D-tiskalniki, virtualna resničnost, robotski sistemi in druge inovativne rešitve, ki spodbujajo ustvarjalnost in tehnično znanje.

- Ekosistemi za podjetništvo in startupe: V nekaterih skupnostih knjižnice postajajo del ekosistema za podjetništvo in startupe. Ponujajo delovne prostore, mentorstvo, izobraževanja in druge vire, ki podpirajo razvoj novih podjetij.

- Storitve za ranljive skupine: Knjižnice so pogosto prostori, kjer nudijo podporo ranljivim skupinam, kot so brezdomci, priseljenci, invalidi in drugi. Sodelujejo z lokalnimi organizacijami in vladnimi agencijami, da zagotovijo dostop do informacij in storitev za vse člane skupnosti.

- Interdisciplinarna sodelovanja: Knjižnice spodbujajo interdisciplinarna sodelovanja med različnimi strokovnimi področji. Povezujejo se z univerzami, raziskovalnimi institucijami, muzeji in drugimi organizacijami, kar omogoča izmenjavo znanja in izkušenj.

- Trajnostna praksa: Knjižnice se vse bolj usmerjajo k trajnostni praksi. To vključuje recikliranje, zmanjševanje porabe energije, spodbujanje trajnostnih načinov prevoza ter ozaveščanje o okoljskih vprašanjih skozi različne programe.

S temi vidiki se kaže, da so knjižnice postale prilagodljive in inovativne institucije, ki ne le sledijo sodobnim trendom, temveč aktivno oblikujejo prihodnost informacijske družbe.

Dostop do knjižničnih storitev je pravica državljanov. Izvajanje knjižnične dejavnosti in dostopnost knjižničnih storitev je pomembna za nadaljnji razvoj države in njenih državljanov, saj omogoča uresničevanje demokratične pravice do informiranosti in vseživljenjskega izobraževanja.

Naše poslanstvo bomo utrjevali na vse možne načine.

Usmerjeni smo v naslednja štiri strateška področja:

1. Organizacija, delovanje in mreža splošnih knjižnic
2. Razvoj obstoječih in ustvarjanje novih storitev
3. Pridobivanje ustreznih znanj, ki so potrebna za delovanje v prihodnosti
4. Knjižnica kot aktivni dejavnik v okolju – možnosti za sodelovanja, partnerstva in promocijo splošnih knjižnic

Slovenske splošne knjižnice smo BLIZU LJUDEM. In vse več ljudi ugotavlja, da BREZ NJE NE GRE ...

Čas, v katerem živimo, je zelo poseben, a knjiga si je izborila posebno mesto. Še vedno ostaja nepogrešljivo sredstvo za krepitev duha in uma.

Kljub vsem inovativnim pristopom pa knjižnice ostajajo ali pa postajajo poslednje oaze človečnosti.

Zato: **DOBIMO SE V KNJIŽNICI ... saj BREZ NJE NE GRE ...**

Direktorica:
Jolanda Železnik

Priloga:

- Finančni načrt za leto 2026
- Načrt prireditev za leto 2026
- Načrt investicij in investicijskega vzdrževanja za leto 2026

Program dela (vsebinski in finančni) je potrdil svet zavoda na seji, ki je bila 26. februarja 2026

Predsednica sveta:
Valerija Jerman

Žalec, februar 2026